

Cílem této práce je skromně přispět k diskusi na téma vztahu advokáta a jeho klienta. V práci bych se rád zaměřil na právní analýzu tohoto vztahu de lege lata podle právních a stavovských předpisů platných v říjnu 2007 a rovněž doplním i některé úvahy de lege ferenda, zejména s ohledem na v současné době tolik diskutované problémy spojené s výkonem advokátní profese.

Vztah advokáta a klienta je vztahem dvou osob, ve kterém jedna z nich je vysoce právně erudovaná a ta druhá zpravidla vystupuje z pozice laika. Tento vztah však není jen vztahem čistě ekonomickým, jak se někdy veřejnosti s ohledem na časté mediální propírání "palmáre" advokátů může mylně zdát, nýbrž je protkán množstvím dalších, zejména osobních, sociálních a v neposlední řadě i etických vazeb. Právní instituty vztahu advokáta a klienta jsou známy již z dob antického Říma a prošly poměrně dlouhým a významným vývojem. Současná dynamika vývoje právní vědy a v podstatě i celé společnosti však s sebou přináší také různá nebezpečí, která hrozí i vztahu advokáta a jeho klienta; míním tím zejména nedávné nabourání principu profesního tajemství advokáta a tím i jeho nezávislosti, otázky střetu zájmů a v neposlední řadě i úlohu samosprávných komor. Těmito aktuálními problémy se rovněž v této práci, ve světle vztahu advokáta a klienta, hodlám zabývat.

S trochou nadsázky by se dalo konstatovat, že právě vztah advokáta a klienta je primárním účelem vzniku, existence a vývoje nezávislé advokátní profese a rovněž i souvisí s její meritorní rolí v rámci justičního systému - poskytováním právní pomoci. Tato úloha advokacie je nezastupitelná a ve své podstatě i výlučná, zejména v souvislosti s povinností advokátů obsáhnout celý právní řád.

Záměrem této práce tak není pouze opisně popsat vznik, obsah a zánik právního vztahu advokáta a jeho klienta tak, jak je vymezeno advokátními předpisy, nýbrž také postihnout a upozornit na nejpodstatnější souvislosti a aktuální problémy tohoto vztahu s ohledem třeba i na kárnou praxi České advokátní komory a různé jiné konsekvence, které se v právní a advokátní praxi objevují. Z tohoto důvodu se zde nebudu sáhodlouze zabývat popisem právního postavení advokáta ani způsoby výkonu advokacie, nýbrž se pokusím co nejhlouběji obsáhnout toto téma - právní vztah advokáta a jeho klienta, či, chcete-li, klienta a jeho advokáta.